

HØGSKOLEN STORD/HAUGESUND

Valg av selskapsform; aksjeselskap, norskregistrert utenlandsk foretak og enkelpersonforetak – mer enn en skattemessig problemstilling.

Bacheloroppgave utført ved

Høgskolen Stord/Haugesund – Økonomisk- administrativ utdanning

Av:

Student 1: Veronica Berntsen Kandidatnummer: 3

Student 2: Nina Haug Kandidatnummer: 10

Dette arbeidet er gjennomført som ledd i bachelorprogrammet i økonomi og administrasjon ved Høgskolen Stord/Haugesund og er godkjent som sådan. Godkjennelsen innebærer ikke at HSH inntår for metodene som er anvendt, resultatene som er fremkommet og konklusjoner og vurderinger i arbeidet.

Bacheloroppgavens tittel: Valg av selskapsform; aksjeselskap, norsk utenlandskregistrert foretak og enkeltpersonforetak- mer enn en skattemessig problemstilling.

Veronica Berntsen

Nina Haug

(Sign)

(Sign)

Veileder: Asbjørn Rogde

Gradering: *Offentlig*

Sammendrag

Denne oppgaven omhandler valg av selskapsform, hvor vi tar for oss mer enn bare de skatterettslige motivasjonene bak. I oppgaven forsøker vi å sette fokus på den voksende selskapsformen NUF, ettersom denne sammen med AS og EPF er de mest brukte selskapsformene i Norge i 2011.

Oppgaven tar for seg noen av de skattemessige motivasjonene bak selskapsformene, herunder arbeidsgiveravgift, lønn, privatuttak, utbytte og firmabil/privatbil i næring. Det blir også gjort rede for noen andre enn de skattemessige motivasjoner, som konkurs, opphør, og endring av selskapsform, da den forholdsvis nye selskapsformen NUF forholder seg til andre selskapsrettslige regler enn det norske aksjeselskap gjør.

AS og NUF som er hjemmehørende i Norge skattlegges på samme måte som aksjeselskap, ved at selskapet betaler 28 % skatt på overskudd, og personlig aksjonær skatter av utbytte utover skjermingsfradraget. Enkeltpersonforetak skattlegges med 28 % av alminnelig inntekt, samtidig som det regnes trygdeavgift og toppskatt av personinntekt. Det er også ulike selskapsrettslige regler som gjelder for selskapsformene. Mens EPF og AS er underlagt norsk lov, vil et NUF måtte forholde seg til regler i både Norge og opprinnelseslandet.

Forord

Denne bacheloroppgaven er skrevet av to tredjeårs studenter på økonomi og administrasjonslinjen ved Høgskolen Stord/Haugesund(HSH). Vi har valgt regnskapsprofilen, som gir mulighet for å bli autorisert regnskapsfører og må derfor skrive innenfor skatt, finansregnskap eller rettslære. Oppgaven skrives gjennom 6. semester og baserer seg hovedsaklig på faget skatterett.

Vi vil benytte anledningen til å takke vår veileder Asbjørn Rogde fra Inter Revisjon i Haugesund, for all nyttig informasjon og veiledning vedrørende oppgaven.

Haugesund 18.05.2011

Veronica Berntsen

Nina Haug

Innholdsfortegnelse

Sammendrag.....	i
Forord.....	ii
1. Innledning.....	1
1.1 Problemstilling.....	1
1.2 Avgrensninger.....	1
1.3 Metode.....	2
2. Selskapsformer	4
2.1 Enkeltpersonforetak	4
2.2 Norskregistrert utenlandsk foretak (NUF).....	5
2.3 Aksjeselskap (AS).....	6
3. De forskjellige skattemodellene.....	8
3.1 Foretaksmodellen	8
3.2 Aksjonærmodellen	9
3.3 Fritaksmetoden.....	11
4. Skatte – og selskapsrettslige forskjeller mellom EPF, NUF og AS	12
4.1 Privatuttak, lønn til ansatte og arbeidsgiveravgift.....	12
4.2 Utbytte/lønn i NUF og AS	12
4.3 Ansattes firmabil/ næringsdrivendes egen firmabil.....	14
4.3.1 Næringsdrivendes egen firmabil	14
4.3.2 Ansattes firmabil	15
4.4 Oppløsning av selskap.....	16
4.4.1 Aksjeselskap.....	16
4.4.2 Enkeltpersonforetak.....	17
4.4.3 NUF	17
4.5 Endring av juridisk organisasjonsform.....	19
4.6 Konkurs	20
5. Skattemessige konsekvenser ved valg av selskapsform	21
5.1 Privatuttak, lønn og arbeidsgiveravgift	22
5.1.1 Enkeltpersonforetak.....	22
5.1.2 NUF	24
5.2 Utbytte/lønn i NUF	26
5.3 Ansattes firmabil/ næringsdrivendes egen firmabil.....	28
5.3.1 Enkeltpersonforetak.....	28
5.3.2 NUF	32
6. Konklusjon	37

6.1 Skatt.....	37
6.2 Andre momenter	37
Litteraturliste	39

1. Innledning

1.1 Problemstilling

Hovedproblemstilling: Valg av selskapsform: Aksjeselskap(AS), enkeltpersonforetak(EPF) eller norskregistrert utenlandsk foretak (NUF).

Underproblemstilling 1: Hva er de skattemessige forskjellene mellom EPF og NUF/AS?

Underproblemstilling 2: Finnes det andre motivasjoner for å velge NUF fremfor AS eller EPF?

I denne oppgaven ønsker vi å belyse populariteten bak den forholdsvis nye selskapsformen NUF. Vi vil derfor se på forskjeller mellom NUF og de vanligste selskapsformene i Norge som er aksjeselskap og enkeltpersonforetak.

I oppgaven forutsetter vi at NUF selskapet regnes som hjemmehørende i Norge, dermed blir det lik skattemessig behandling av selskapsformen AS og NUF. Vi ønsker derfor å se på de skattemessige forskjellene mellom NUF og EPF. For øvrig vil ikke et rent skattemessig perspektiv gi et riktig bilde av motivasjonene for å velge NUF som selskapsform. Vi vil derfor generelt se på andre enn de skattemessige forskjellene mellom AS og NUF, slik at man får et mer helhetlig bilde.

1.2 Avgrensninger

Til tross for et bredt utvalg av foretaksformer i Norge, har vi kun valgt å se på foretaksformene NUF, EPF og AS. Årsaken til dette er at de fleste foretakene som er registrert i Norge drives under EPF eller AS. Dessuten har den forholdsvis nye selskapsformen NUF blitt særlig populær de siste årene. I 2001 var det under 200 NUF som ble registrert i Norge, mens det i 2010 ble registrert hele 4 703. Med 17 % økning fra 2009 er NUF den tredje vanligste selskapsformen. Med hensyn til oppgavens omfang ønsker vi kun å se på tradisjonelle NUF, med utgangspunkt i filialer av Ltd selskap som ikke driver virksomhet i England, ettersom det er denne typer NUF som blir kritisert i Norge. En rapport fra Statistisk sentralbyrå(SSB) viser at hele 90 % av de registrerte NUF i januar/februar 2008 er såkalte

NUN-NUF, nordmenn som etablerer selskap i utlandet for å drive virksomhet i Norge(NOU, 2009:4)

Vi ønsker videre å avgrense oppgaven ved å se primært på de skattemessige forskjellene mellom de nevnte foretaksformene, og supplere med noen av de ikke-skattemessige motivasjoner som ligger bak valget av selskapsformene AS, NUF og EPF.

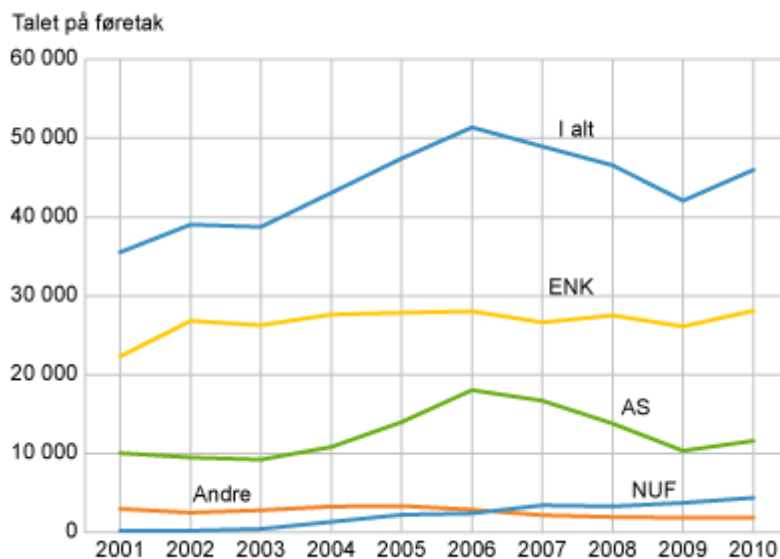
1 Nye foretak, etter kvartal og organisasjonsform. 2009 og 2010

Organisasjonsform	2009				2010			
	1. kvartal	2. kvartal	3. kvartal	4. kvartal	1. kvartal	2. kvartal	3. kvartal	4. kvartal
I alt	12 049	10 732	10 892	11 795	13 445	11 456	11 764	12 507
Ansvarleg selskap	90	84	86	75	74	62	102	81
Aksjeselskap	3 142	2 834	2 798	3 284	3 574	3 258	2 943	3 430
Allment aksjeselskap	2	1	-	-	7	5	1	-
Selskap med delt ansvar	451	336	343	301	409	289	341	327
Enkeltpersonforetak	7 307	6 445	6 728	6 821	7 953	6 819	7 270	7 226
Norsk avdeling av utlandsk foretak	1 002	963	871	1 243	1 360	961	1 033	1 349
Andre organisasjonsformer	55	69	66	71	68	62	74	94

Standardtegn i tabeller

2011 © Statistisk sentralbyrå

Nyetablerte foretak, etter organisasjonsform og år. 2001-2010

Tabellen er hentet fra Statistisk sentralbyrå(SSB) og viser utviklingen i antall registrerte NUF, AS og EPF fra 2001 til 2010.

1.3 Metode

I denne oppgaven skal vi primært se på de skattemessige motivasjonene bak valg av en selskapsform fremfor en annen. Vi har derfor valgt å ta utgangspunkt i et oppdiktet

enkeltpersonforetak. Ved å bruke tallene fra balansen og resultatet skal vi komme frem til hvor mye en må betale i skatt i de forskjellige selskapsformene.

Oppgaven er delt i fire deler. Teoridelen og den praktiske delen vil være hoveddelene av oppgaven. I forhold til den problemstillingen vi har valgt, ønsker vi i teoridelen å beskrive de ulike selskapsformene, og hva som skiller dem fra hverandre. Dette gjøres ved å hente inn relevant litteratur fra seriøse kilder. Primært vil vi hente inn litteratur fra fagbøker og fagtidsskrifter. Det vil også bli hentet litteratur fra internett. For å forsikre oss om at disse nettkildene er seriøse vil vi foreta bakgrunnsjekk for å kartlegge i hvilken grad kilden er kvalitetssikret. For eksempel vil ulike aktører forholde seg ulikt til selskapsformen NUF. De som tjener penger på å etablere slike selskap, vil fremheve fordelene ved selskapsformen, mens myndighetene på sin side vil gjerne fremheve ulempene, ettersom det er vanskelig å føre kontroll med slike selskaper (NARF, 2008). Ettersom selskapsformen er forholdsvis ny, finnes det lite faglitteratur på området. Det meste av litteraturen ligger på internett og vi vil derfor være spesielt kritiske til litteraturen om NUF på internett.

I den praktiske delen er det kun de skattemessige forskjellene mellom selskapsformene som blir gjort rede for. I denne delen tar vi utgangspunkt i et tenkt regnskap. Disse tallene brukes til å se forskjell på både den totale skatten, men også forskjell på områdene isolert ved å bruke ulike variabler.

I oppgaven brukes satser fra 2011.

2. Selskapsformer

2.1 Enkeltpersonforetak

Enkeltpersonforetak er den mest vanlige selskapsformen for personer som vil starte sitt eget foretak og eie det selv. Et enkeltpersonforetak kan bare startes og eies av en person. Eieren er personlig ansvarlig for foretakets økonomi, og det skilles ikke mellom private og næringsrettslige ansvar (Bedin, 2011). På grunn av at eieren står personlig ansvarlig betyr det at selskapet ikke kan gå konkurs uten at eieren selv også blir slått personlig konkurs (Firmahjelp, u.å.).

Det finnes ikke særskilte regler eller lover for enkeltpersonforetak, med unntak av foretak med mer enn 30 ansatte. Det er et krav at eieren må være myndig og at foretaket må ha forretningsadresse i Norge, selv om eieren selv ikke behøver å være bosatt i riket. Det er ingen krav til egenkapital i et enkeltpersonforetak da eieren uansett står personlig ansvarlig. Det er heller ikke krav til å ha et styre i et enkeltpersonforetak (Bedin, 2011).

Et enkeltpersonforetak kan frivillig registrere seg i Enhetsregisteret og Foretaksregisteret, men dersom foretaket har mer enn 5 ansatte eller driver med varehandel har de registreringsplikt i Foretaksregisteret (Altinn, 2009). Det er stadig flere enkeltpersonforetak som benytter seg av den frivillige registreringen, blant annet på grunn av at man da får et organisasjonsnummer, noe som er en viktig identifikasjon ovenfor myndighetene. Ved registrering i foretaksregisteret får man også en firmaattest som er en viktig legitimasjon ovenfor långivere, tinglysnings-, toll- og avgiftsmyndighetene (Brønnøysundregistrene, u.å.).

I følge Lov om årsregnskap m.v. av 17. juli 1998 nr. 56 (regnskapsloven - rskl) § 1-2.11 får et enkeltpersonforetak regnskapsplikt dersom det samlet sett i året har hatt eiendeler med verdier over 20 millioner kroner eller dersom gjennomsnittlig antall ansatte er høyere enn 20 årsverk, jf rskl § 3-1.1. Men regnskapsplikten oppstår først når disse grensene er oversteget to år på rad. Dersom man har hatt regnskapsplikt, men ett år ikke oppfyller vilkårene for antall ansatte eller verdier på eiendelene har man fortsatt regnskapsplikt frem til kravene ikke er oppfylt to år på rad.

2.2 Norskregistrert utenlandsk foretak (NUF)

Et NUF er en norsk avdeling av et utenlandsk foretak som driver virksomhet i Norge (Zangenberg, 2010). NUF er en selskapsform på lik linje med aksjeselskap, og skal derfor registreres i det norske foretaksregisteret, jf. foretaksregisterloven § 2-1 annet ledd. Selskaper som er skattemessig hjemmehørende i riket, plikter å svare skatt til Norge, selv om selskapet er registrert i utlandet. Det som er avgjørende for om et selskap er hjemmehørende i Norge er først og fremst om selskapet styres herfra. Dersom styret sitter i Norge og all virksomhet foregår her, vil selskapet anses som hjemmehørende i skatterettslig forstand, jf. sktl § 2-2.1.e. Et NUF kan være en filial av enhver utenlandsk foretaksform, selv om denne selskapsformen ikke finnes i Norge (Zangenberg, 2010). Dersom det er en filial av et utenlandsk aksjeselskap, vil det skattemessig behandles på samme måte som et vanlig aksjeselskap, jf. sktl § 2-3.1.b Avdelingen i Norge blir for øvrig ikke regnet som et eget rettssubjekt og har derfor manglende partsevne (Reisersen, 2010). Dette kommer av at foretaket kun er en integrert del av det utenlandske selskapet, og det er derfor stiftelseslandets foretaksrettslige regler som gjelder (NOU, 2009:4). Etter hovedregelen kan derfor ikke et NUF være part i en rettssak, jf. Tvisteloven § 2-1.1

NUF er en fremvoksende selskapsform i Norge, og i 2009 var det hele 15 399 registrerte NUF selskap, hvorav 4 119 ble registrert samme år (Brønnøysundregistrene, 2009). I foretak med filial i utlandet kan eiere og deltagere ha begrenset eller ubegrenset ansvar, men i Norge vil et NUF ofte være et alternativ til aksjeselskap hvor man har begrenset ansvar (NOU, 2009:4).

NUF har for øvrig en lavere etableringskostnad enn et AS. Det koster ca 2500 å registrere et NUF og ca 6000 for et AS (Brønnøysundregistrene, u.å.) Dersom et NUF er en filial av et engelsk ltd selskap, slipper man også kravet om aksjekapital på 100 000 kr, jf. asl § 3-1. Registrerer man selskapet i England, trenger man bare å utstede én aksje til en valutaverdi (1 britisk pund). Man slipper altså minstekravet til aksjekapital i britiske selskaper. Dessuten er det ingen revisjonsplikt dersom man har en omsetning lavere enn 5 millioner kr i året (Zangenberg, 2010). Dette har vært et av flere argumenter for å velge NUF fremfor AS.

Det finnes mange forskjellige typer NUF. Tradisjonelle NUF er store utenlandske foretak som driver virksomhet i Norge. Man har også selvstendig næringsdrivende som driver virksomhet i Norge (ENK-NUF), og nordmenn som registrerer selskap i utlandet for å drive virksomhet i Norge (NUN-NUF). Det finnes også NUF som ikke er næringsdrivende (NOU, 2008:12).

Som eier i et NUF selskap vil man kunne ansette seg selv og dermed ha rett på sykepenger og dagpenger på lik linje med ansatte i et norsk AS. For øvrig er det flere ulemper med NUF som selskapsform. For det første må du forholde deg til to rettssystemer; det norske og det utenlandske(Zangenberg, 2010). Dette krever ressurser. Videre vil man kunne møte på problemer med banker og finansieringsselskaper som gjerne vil være skeptiske til utlån på grunn av den lave aksjekapitalen. Dersom det ikke finnes sikkerhet i firmaet, risikerer man at eier må kausjonere og på denne måten bli personlig ansvarlig for gjeld i selskapet. Selv om selskapsformen er fremvoksende i Norge, er den ukjent for mange. Dermed kan man oppleve at potensielle kunder og leverandører stiller seg spørsmålet om selskapet er seriøst(Crystal Screen as, 2011).

Beskatningen av et NUF skiller seg fra et enkeltpersonforetak på samme måten som aksjeselskap; man skatter 28 % på inntekter, og ytterligere 28 % ut over skjerming dersom man tar ut utbytte. Det er ingen forskjeller i beskatning av et NUF og et AS når filialen er skattemessig hjemmehørende i Norge.

2.3 Aksjeselskap (AS)

Aksjeselskap er et selskap hvor aksjonærene har betalt inn aksjekapital. Denne aksjekapitalen fordeles på antall aksjer i selskapet, jf Lov om aksjeselskaper av 13. juni 1997 nr. 44 (aksjeloven – asl.). § 3-1.2. Deltakerne i et aksjeselskap har ikke personlig ansvar for selskapets forpliktelser ved mindre annet er fastsatt ved lov, ettersom et aksjeselskap betraktes som en selvstendig juridisk enhet, jf asl § 1-1.2. Aksjonærenes ansvar for gjelden i selskapet begrenser seg derfor til aksjeinnskuddet. Det betyr at dersom man har skutt inn 100 000 i selskapet, kan man i utgangspunktet heller ikke tape mer en dette. Men det finnes unntak. I praksis vil ofte eiere i små og nystartede aksjeselskap kausjonere for selskapets lån, og dermed påtar de seg et personlig gjeldsansvar(Altinn, 2009).

Som eier av et aksjeselskap har man rett til å ansette seg selv. Dermed har man rett til 100 % sykepenger, rett til dagpenger ved både arbeidsledighet og permisjon, rett til minstefradrag og man kan bruke statens skattefrie satser for reise, kost og losji. Andre fordeler med denne selskapsformen er at man kan permittere både seg selv og ansatte ved midlertidige driftsinnskrenkelser(Firmahjelp, u.å.). Dessuten vil mindre AS slippe revisjonsplikten med virkning for regnskapsåret 2011. Dersom et AS har driftsinntekter under 5 millioner, en

balansesum under 20 millioner og antall ansatte ikke overstiger 10 årsverk i gjennomsnitt, vil noen aksjeselskaper kunne velge bort revisjon fra og med 1.5.2011(Regjeringen, 2010-2011). Som eier kan man så lenge aksjekapitalen er under 3 millioner kroner være både ansatt, styreformann og daglig leder, ellers må et styre bestå av minst tre medlemmer, jf asl §§ 6-1, 6-2.

Et eventuelt overskudd i selskapet blir beskattet med 28 %. Da sitter man igjen med overskudd etter skatt. Dersom man ikke tar pengene ut av selskapet, vil ikke dette overskuddet bli videre beskattet. Det er først når eierne tar ut utbytte disse pengene vil bli beskattet med ytterligere 28 % på eierens hånd. Ettersom man skatter av to forskjellige beløp, vil den totale skattesatsen aldri overstige 48,16 %. Denne skatten betales til staten og det felleskommunale skattefondet, jf sktl § 2-36.2 + SV § 3-3.

Ved konkurs kan selskapets kreditorer i utgangspunktet kun søke dekning i selskapets eiendeler og formue. Det er derfor regler i aksjeloven som begrenser aksjonærenes adgang til å ta penger ut av selskapet. Dersom man ikke har overholdt reglene om vern av selskapskapitalen eller på annen måte har opptred uforsvarlig, kan dette medføre at deltakere blir erstatningsansvarlige for kreditors eller selskapets tap(Altinn, 2009).

I et aksjeselskap er det minimumskrav til aksjekapital på minst 100 000 NOK, som skal være innbetalt før selskapet blir registrert, jf asl § 3-1. Aksjekapitalen kan bestå av enten penger eller eiendeler som har en formuesverdi(Bedin, 2011). For øvrig er det kommet forslag til ny aksjelov, hvor det foreslås at minimumskravet til aksjekapital nedsettes til 30 000 kr. I forslaget er det også lagt frem at aksjeselskap ikke trenger daglig leder, og at styret kan bestå av en person. Det kan diskuteres om nedsettelsen av aksjekapital strider imot reglene i asl. § 3-4, hvor det kreves at selskapet til en hver tid skal ha en forsvarlig egenkapital(Justis- og politidepartementet, 2011).

3. De forskjellige skattemodellene

3.1 Foretaksmodellen

Foretaksmodellen anvendes ved beregning av personinntekt for en selvstendig næringsdrivende. Dette er en videreføring av delingsmodellen som ble avskaffet i 2006. Mens delingsmodellen la opp til en deling av næringsinntekt og kapitalinntekt, legger foretaksmodellen opp til at de næringsdrivende skattlegges etter en skjermingsmetode (Fallan, 2010).

Skjermingsmetoden går ut på at alminnelig inntekt blir skattlagt med en nettoskatt, og at den næringsdrivende i tillegg blir skattlagt med en ekstra skatt (bruttoskatt) for den delen av næringsinntekten som overstiger normalavkastning (risikofri avkastning av kapitalen). Det er den delen av næringsinntekten som blir personinntekt etter foretaksmodellen, og som det blir beregnet trygdeavgift og toppskatt av (Fallan, 2010, s 305).

Når vi skal beregne skjermingsgrunnlaget tar vi utgangspunkt i eiendelene i den næringsdrivendes balanse og tar bare med de eiendelene som blir brukt i selve næringsvirksomheten. Bedriftshytter og lignende som er anskaffet med tanke på eierens eller de ansattes bruk i fritiden skal ikke regnes med i skjermingsgrunnlaget (Fallan, 2010).

Skjermingsgrunnlaget skal som hovedregel verdsettes til gjennomsnittet av inngående og utgående skattemessige verdier jf sktl § 12-12.2e. For å finne skjermingsfradraget må man multiplisere skjermingsgrunnlaget med en skjermingsrente. For enkeltpersonforetak settes skjermingsrenten til gjennomsnittlig 3-måneders rente på statskasseveksler, som er en tilnærmet risikofri rente. Skjermingsrenten for 2010 ble fastsatt i januar 2011 til 2,2 % (Skatteetaten, 2011).

Foretaksmodellen er en kildemodell, og denne modellen ble valgt siden et enkeltpersonforetak ikke er et eget skattesubjekt.

Eieren av et enkeltpersonforetak blir skattlagt med 28 % nettoskatt på alminnelig inntekt. Inntekt som overstiger det overnevnte skjermingsfradraget, blir skattlagt som personinntekt. Personinntekten skattlegges med 11 % trygdeavgift og henholdsvis 9 % og 12 % toppskatt. Marginalskatten, det man betaler i skatt på siste inntektskrone, blir dermed 51 % i foretaksmodellen. Dermed er marginalskatten høyere i foretaksmodellen enn i

aksjonærmodellen(Fallan, 2010). For øvrig mener Fallan (2010) forskjellen kan forklares av at foretaksmodellen gir rett til sykepenger og pensjonspoeng, noe aksjonærene ikke opparbeider seg etter aksjonærmodellen.

Foretaksmodellen skal gjelde for alle enkeltpersonforetak jfr. sktl. § 12-10. For at vi skal ha et enkeltpersonforetak må det være en fysisk person som driver en aktivitet av en viss varighet og omfang, og som er egnet til å gi overskudd samtidig som det må drives for eierens regning og risiko(Fallan, 2010).” Foretaksmodellen skiller ikke mellom aktive og passive eiere slik som den tidligere delingsmodellen gjorde”(Fallan, 2010, s 307).

Innføringen av foretaksmodellen betyr en endring av grensene mellom virksomhet og passiv kapitalforvaltning når det gjelder utleie av fast eiendom. I delingsmodellen fantes det et aktivitetskrav for eieren på 300 timer før det skulle beregnes personinntekt, men i foretaksmodellen har eierens aktivitet ingen betydning. Det som har betydning er bygningens størrelse og omfang. Å leie ut enten mer enn 500 kvm til næringsformål eller fem eller flere leiligheter til boligformål blir regnet som næringsvirksomhet(Fallan, 2010).

3.2 Aksjonærmodellen

Fra og med inntektsåret 2006 ble det innført nye regler for beskatning av gevinster og utbytte på aksjer for personlige aksjonærer. Det ble innført 28 % skatteplikt for både aksjeutbytte og realisasjon av aksjer. Dermed er også tap ved realisasjon av aksjer fradragsberettiget for personlige aksjonærer(Brudvik, 2010). Før 2006 var det godtgjørelsessystemet og RISK-systemet som regulerte beskatning av utbytte og gevinst av aksjer, men begge bortfalt 1. januar 2006, da de ble erstattet med aksjonærmodellen(Skatteetaten, 2010).

Godtgjørelsessystemet skulle forhindre dobbeltbeskatning av utbytte og RISK-systemet skulle forhindre dobbeltbeskatning av gevinst ved realisasjon av aksjer(Fallan, 2010).

Formålet med aksjonærmodellen er først og fremst å redusere forskjellen i beskatning av arbeidsinntekter og aksjeinntekter, men også å øke skattesatsen på høye avkastninger(KPMG, 2008). Derfor ble det innført et såkalt skjermingsfradrag, som har til hensikt å skjerme investeringenes risikofrie avkastning. Det betyr at kun den delen av utbytte som overstiger skjermingsfradraget skal beskattes med 28 %. Aksjeutbytte som er lavere en skjermingsfradraget er skattefritt. Ubenyttet skjermingsfradrag blir overført til neste

år(KPMG, 2008). Utdeling av utbytte er ikke fradragsberettiget for selskapet, dermed vil det oppstå en dobbeltbeskatning på overskudd i selskapet. Dette følger av at overskuddet først blir beskattet med 28 % i selskapet, deretter ytterligere 28 % for aksjonæren som mottar utbytte. Siden det ikke skal beregnes personinntekt for aktive eiere, vil det med aksjonærmodellen ha liten betydning om man tar ut arbeidsavkastning som utbytte eller som lønn. Men dersom en eier har gjort en arbeidsinnsats i selskapet er skatteyter pliktig til å beregne lønn, med sikte på at regnskapet skal være rettvise etter regnskapslovens regler(Brudvik, 2010).

Skjermingsfradraget finner man ved å multiplisere skjermingsgrunnlaget med skjermingsrenten. Skjermingsrenten fastsettes årlig av finansdepartementet i januar året etter inntektsåret. Skjermingsrenten for 2010 ble derfor fastsatt i januar 2011 til 1,6 % (Skatteetaten, 2011). Det at skjermingsrenten er noe lavere enn i foretaksmodellen skyldes forskjeller i skattereglene. I foretaksmodellen bruker man skjermingsrente før skatt, ettersom grunnlaget er næringsinntekten, mens i aksjonærmodellen brukes skjermingsrente etter skatt med grunnlag i selskapets overskudd(Regjeringen, 2010-2011).

Etter hovedregelen vil skjermingsgrunnlaget ta utgangspunkt i aksjens kostpris og kjøpskostnader direkte knyttet til kjøpet (Fallan, 2010). Et eventuelt ubenyttet skjermingsfradrag blir også tatt med i skjermingsgrunnlaget. I følge Fallan (2010) har vi tre unntak fra hovedregel for fastsettelse av kostpris:

- For aksjer anskaffet før 1.1 2006 skal skjermingsgrunnlaget ved overgang til aksjonærmodellen ta utgangspunkt i kostpris og akkumulert RISK i eiertiden
- For aksjer anskaffet før 1.1 1989, som kunne vært solgt skattefritt i 1992, skal skjermingsgrunnlaget ta utgangspunkt i aksjens forholdsmessige andel av skattemessig formuesverdi, eller til kostpris dersom denne kan dokumenteres, i tillegg til akkumulert RISK.
- For aksjer som er anskaffet etter 1.1 2006 enten ved arv eller gave, skal mottaker overta tidligere eiers skattemessige verdier (inngangsverdi, skjermingsgrunnlag, ubenyttet skjermingsfradrag).

Når man skal realisere en aksje, vil gevinst/tap etter hovedregelen beregnes som forskjellen mellom inngangsverdi og utgangsverdi. Dersom utgangsverdien er høyere enn inngangsverdien, får man en gevinst og "vice versa". Trekker man fra et eventuelt ubenyttet skjermingsfradrag, finner man skattepliktig gevinst. Dersom man sitter igjen med et tap, er

dette tapet fradragsberettiget, men ikke for tap som kun skyldes skjermingsfradraget (Skatteetaten, 2010).

3.3 Fritaksmetoden

Fritaksmetoden ble innført fra 2004, og omfatter regler for beskatning av utbytte og gevinster for selskapsaksjonærer. Selskapsaksjonær betyr at aksjen er eid av et selskap og ikke en personlig aksjonær (Fallan, 2010). Metoden går ut på at en selskapsaksjonær slipper å betale skatt på gevinst og utbytte av aksjer jf sktl § 2-38. Man har også et symmetriprinsipp som sier at det da heller ikke er fradragsrett for tap ved realisasjon av aksjer (Fallan, 2010).

Foretaket har fortsatt skatteplikt og fradragsrett for sine andre inntekter og kostnader i henhold til de vanlige reglene i skatteloven. Hensikten med fritaksmetoden er å forhindre kjedebeskatning på aksjeinntekter (Fallan, 2010). Før aksjonærmodellen forhindret man en slik kjedebeskatning ved å bruke RISK-reglene, og ved at aksjonærene fikk fradrag for godtgjørelse når man skulle beregne tap og gevinst ved realisasjon av aksjer (Fallan, 2010).

I forbindelse med statsbudsjettet for 2009 ble fritaksmetoden innstrammet ved at nå skal 3 % av netto skattefrie inntekter etter sktl. § 2-38 inntektsføres som alminnelig inntekt.

Selskapsaksjonærer må dermed inntektsføre 3 % av realiserte utbytter og nettogevinster, og de må beregne skattemessige gevinst på samme måte som andre aksjonærer (Fallan, 2010). I sktl. § 2-38 annet ledd finner vi hvilke gevinster og tap som er omfattet av fritaksmetoden.

4. Skatte – og selskapsrettslige forskjeller mellom EPF, NUF og AS

4.1 Privatuttak, lønn til ansatte og arbeidsgiveravgift

I følge sktl. § 6-1 første ledd er all lønn for arbeid utført i eller for bedriften fradragsberettiget. Beregnet godtgjørelse for eieren i et enkeltpersonforetak er ikke fradragsberettiget, fordi det ikke blir ansett som en kostnad, men som en overskuddsdisposisjon som tilfaller eieren som næringsinntekt. Lønn til barn over 13 år som har arbeidet i foreldrenes bedrift er allikevel fradragsberettiget (Fallan, 2010). Det skal ikke betales arbeidsgiveravgift når arbeidet er utført som ledd i selvstendig næringsvirksomhet jfr. Lov om folketrygd av 28. februar 1997 nr. 19 (folketrygdloven – ftrl.) § 23-2.2. Næringsinntekten derimot blir skattlagt med en høyere sats for trygdeavgift på 11 % jfr. ftrl. § 23-3.2 pkt. 3 og Vedtak om avgifter til folketrygden, 2009 § 2c.

I følge ftrl. § 23-2 skal det beregnes arbeidsgiveravgift av lønn og annen godtgjørelse for arbeid og oppdrag i og utenfor tjenesteforhold som arbeidsgiver plikter å innberette. Arbeidsgiveravgiften blir fastsatt i prosent av det beløpet som er pliktet å innberette. Både enkeltpersonforetak og NUF skal beregne arbeidsgiveravgift på lønn til sine ansatte. Men i et NUF må man også betale arbeidsgiveravgift på lønn til aksjonæren, siden aksjonæren er et eget skattesubjekt. Det skal også betales arbeidsgiveravgift av styregodtgjørelse jfr. ftrl. § 23-2.

Dersom du driver et NUF selskap kan du ansette deg selv i selskapet ditt på samme måte som du er ansatt i et AS og det betyr at du beregner arbeidsgiveravgift på lønnen din på lik linje med andre ansatte i selskapet. Man må også beregne arbeidsgiveravgift selv om man er eneeier. Det betyr også at du får rett på minstefradrag på samme måte som en som får utbetalt lønn fra et AS.

4.2 Utbytte/lønn i NUF og AS

Utbytte er skattepliktig for aksjonærer og skal inngå i alminnelig inntekt jfr. sktl § 10-11 første ledd. For personlige aksjonærer begrenses omfanget av skatteplikten gjennom reglene

for skjerming. Etter sktl. § 10-12, 1. ledd, 6.pkt er det et vilkår for skjerming i aksjeutbyttet at det er lovlig utdelt fra selskapet. Det som er spesielt i et NUF er at man kan fritt utbetale utbytte fortløpende gjennom hele året. Dette gjelder imidlertid bare NUF som er registrert i England. For å dele ut utbytte må selskapet kunne dokumentere at de har kapital til å dele ut utbytte, selv om de ikke må fremlegge noe for myndighetene. Dette blir bare aktuelt ved eventuelt ettersyn(SMBinfo, u.å.) I et AS kan man bare dele ut utbytte en gang i året, og dette skjer ved slutten av året.

I asl. § 8-1 finnes det imidlertid noen begrensninger for utdeling av utbytte i et aksjeselskap. Det er bare årsresultatet og ”annen egenkapital” som kan deles ut i utbytte, selskapet kan ikke dele ut aksjekapitalen som utbytte. Og før man eventuelt kan dele ut utbytte må man ta fradrag for poster som er nevnt i asl § 8-1.1 punkt 1 til 4. En annen begrensning ved utdeling av utbytte er at en utdeling ikke kan føre til at egenkapitalen etter balansen blir lavere enn 10 % av balansesummen jfr. asl § 8-1.2. I tillegg til alt dette skal man også ved utdeling av utbytte holde seg innenfor det som er ”forenelig med forsiktig og god forretningsskikk” jfr. asl § 8-1.4. Aksjeutbytte fastsettes som hovedregel av generalforsamlingen etter forslag fra styret. Generalforsamlingen kan ikke fastsette et høyere utbytte enn det styret har foreslått eller godtar(Zimmer, 2010).

Det oppstår ofte spørsmål om grensen mellom utbytte og lønn for ytelser til aksjonærer som arbeider i selskapet og som også har en viss kontroll med selskapet(Zimmer, 2010). Etter skattereformen i 2006 er det slik at utbytte ikke er fradragsberettiget for selskapet, men skattepliktig hos mottaker utover skjermingsfradraget. Lønn er fradragsberettiget for selskapet, skattepliktig som personinntekt for mottaker og utløser plikt til arbeidsgiveravgift. Alternativet med utbytteutdeling vil være det mest lønnsomme alternativet dersom det er snakk om betydelige beløp(Zimmer, 2010).

Både NUF og AS følger aksjonærmodellen som gir aksjonærene anledning til systematisk uttak av overskuddet ved utnyttning av reglene fullt ut. Først tar man ut lønn slik at man får utnyttet de skattemessige fradragene. Deretter tar man ut utbytte slik at man utnytter skjermingsfradraget fullt ut. Men et problem som kan bli her er at mange ganger er ikke kapitalen så høy i et NUF som gjør at skjermingsgrunnlaget blir lavt og skjermingsfradraget lik 0. Så vis man skal kunne utnytte seg av dette må man sørge for at det finnes verdier i selskapet slikt at man får utnyttet skjermingsfradraget ved utbytte.

4.3 Ansattes firmabil/ næringsdrivendes egen firmabil

4.3.1 Næringsdrivendes egen firmabil

Dersom man har bil som brukes både privat og til yrkeskjøring, vil bilen først bli karakterisert som yrkesbil når yrkeskjøring utgjør 6 000 km per år eller mer (Fallan, 2010). Dersom man i tillegg bruker bilen privat, vil man skattlegges for denne fordelingen. I praksis skjer dette ved at man reduserer fradraget skattyter skal ha for bilkostnader med verdien av fordelingen med privat bruk av yrkesbil. Fordelingen skal for øvrig ikke overstige 75 % av de totale kostnadene, jf. sktl § 6-12.2 ledd + FSFIN. Med dette øker næringsinntektene til skattyteren med det laveste av nettofordel av firmabil og 75 % av bilkostnader. Kostnadene består av drivstoff, forsikring, årsavgift, vedlikehold, reparasjon og avskrivninger. Det er ikke de skattemessige saldoavskrivningene som ligger til grunn for beregning av avskrivninger knyttet til slike bilkostnader. Det skal brukes en sats på 17 % som tar utgangspunkt i bilens listepris som ny, jf sktl § 6-12.2, 2. punktum. Dersom man leaser bilen, er det de faktiske leasingkostnadene som brukes, ikke avskrivninger, jf FSFIN § 6-12-1.c

Dersom bilen ikke brukes til privat bruk, skal det ikke foretas fordelsbeskatning. Det er skattyter som må sannsynliggjøre at bilen ikke blir brukt privat for å unngå fordelsbeskatning (Fallan, 2010). Dette gjøres normalt ved å føre kjørebok. Kjøreboken kan kreves fremlagt av skattekontoret, og da skal følgende være registrert: hvilket firma som er besøkt, kjørelengde og kilometertelleren avleses hver måned (Regnskapshjelp, u.å.)

Dersom yrkeskjøring ikke utgjør mer enn 6 000 km per år, regnes ikke bilen som et driftsmiddel, og man har heller ikke krav på fradrag for bilkostnader (Lignings-ABC, 2010/11). Da bilen anses som privatbil, vil man få kilometergodtgjørelse for bruk av privatbil i yrket etter takseringsreglene § 1-2-6. Denne bilgodtgjørelsen er skattefri, jf FSFIN § 5-15-8. Dette fradraget gis med å multiplisere antall kilometer kjørt i næring med statens satser for bilgodtgjørelse. For yrkeskjøring under 9 000 km per år skal man ha 3,65 kr per km (3,70 i Tromsø) Dersom man overstiger 9 000 km er satsen 3,00 per km (3,05 i Tromsø). For elbil er satsen 4,00 (KPMG, 2011).

4.3.2 Ansattes firmabil

Fordel ved privat bruk av firmabil er en naturalytelse, som er skattepliktig på lik linje med lønn. Det er sjablonregelen som fastsetter den ansattes fordel ved å bruke bilen privat (Fallan, 2010). Ettersom den ansatte blir fordelsbeskattet, blir fordelen ført som lønn for den ansatte. Dermed skal det betales forskuddsskatt av fordelen og selskapet må betale arbeidsgiveravgift på lik linje med vanlig lønn.

Fordelen skal regnes av 30 % av bilens listepris som ny, inntil et beløp fastsatt av departementet (266.300 i 2011), og 20 % av overskytende listepris. Fordelen beregnes av 75 % av bilens listepris som ny dersom bilen er eldre enn 3 år per 1. januar i inntektsåret eller dersom yrkeskjøring overstiger 40 000 km per år. Dersom bilen både er eldre enn 3 år og yrkeskjøring overstiger 40 000 km per år, er det 56,25 % av kostpris som blir lagt til grunn for fordelsbeskatning. For elbiler blir verdien satt til 50 % av bilens listepris, og når den er over 3 år, blir verdien satt til 37,5 % (Fallan, 2010), jf sktl § 5-13 + FSFIN. Denne regelen gjelder både for ansatte som bruker arbeidsgivers bil privat og personlig næringsdrivende som bruker yrkesbilen sin privat. Dersom du er både eier og ansatt i et aksjeselskap, kan du velge om du vil eie bilen privat eller om det skal være firmabil, uavhengig av antall kilometer kjørt i yrke(Fallan, 2010). Hva som lønner seg vil variere med kostpris, kilometerstand, årlig kjørelengde og bilens alder. Men som oftest vil det være mest lønnsomt å ha firmabil det første året, mens det lønner seg å eie bilen privat over flere år. Dette følger av at verditapet på bilen er størst det første året(Dine Penger, 2010).

I et NUF eller AS vil selskapet ha krav på fradrag for alle bilkostnader som er påløpt. Dette gjelder også kostnader ved den ansattes private bruk av firmabilen. Selskapet vil også kreve fradrag for avskrivninger etter reglene i sktl §§ 14-40-14-48. Ettersom disse kostnadene gir fradrag, vil ikke inntektstillegget de har for den ansatte være fradragsberettiget. For å forhindre at dette beløpet går til fradrag, kan man kreditere konto for fordel firmabil i resultatet med samme beløp(Fallan, 2010).

Dersom den ansatte bruker sin private bil til yrkeskjøring, vil han motta bilgodtgjørelse etter samme regler som i et enkeltpersonforetak.

4.4 Oppløsning av selskap

Avvikling, oppløsning og sletting av et foretak reguleres av forskjellige regler, avhengig av hvilken selskapsform man har.

4.4.1 Aksjeselskap

Oppløsning av et aksjeselskap kan skje ved at generalforsamlingen fatter vedtak om oppløsning etter reglene i aksjeloven kapittel 16. Beslutningen krever flertall av avgitte stemmer og av den aksjekapitalen som er representert, jf asl § 16.1.1 jf § 5-17.1 En oppløsning kan også skje etter en kjennelse av enten tingretten eller ved dom dersom et selskapsorgan eller andre som representerer selskapet har handlet i strid med reglene i asl §§ 5-21 og 6-28, og særlig tungtveiende grunner taler for oppløsning. Avvikling og oppløsning av et aksjeselskap skjer i to trinn. Etter beslutningen er tatt av generalforsamlingen sendes melding til foretaksregisteret, som melder selskapet slettet først etter at kreditorfristen på 2 måneder er utløpt. Avviklingsregnskapet skal også være godkjent av generalforsamlingen før melding om oppløsning kan skje (Bedin, u.å).

De vanligste måtene å oppløse et selskap på, er ved likvidasjon, konkurs eller fusjon. For selskapet vil en likvidasjon medføre gevinst- og tapsoppgjør, ettersom alle eiendeler skal realiseres og forpliktelser skal innfris (Fallan, 2010). Etter at alle eiendelene er realisert, blir det foretatt en forhåndsligning, jf Ligningsloven § 4-7 nr. 8 og § 8-10 nr 1. Når selskapet har betalt sine kreditorer og skatten som følge av forhåndsligningen, vil nettoverdiene i selskapet fordeles på aksjonærene etter eierandeler (Fallan, 2010). Dersom selskapet ikke har betalt skatt på realisasjonsgevinstene, kan aksjonæren holdes ansvarlig for dette, jf Lov om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav av 17. Juni 2005 nr. 67 (skattebetalingsloven, sktbtl) § 16-13.3. Verdiene deles ut enten i form av kontanter eller som naturalia. Utdeling av naturalia krever for øvrig enstemmighet etter reglene i asl § 16-8. Utdeling vil ikke regnes som utbytte, men som en realisasjon av aksjene, jf sktl § 10-11.2. Likviditetsutdelingen vil beregnes av aksjens utgangsverdi, og gevinstberegningen følger de alminnelige reglene for salg av aksjer, jf sktl § 10-37. Utdelingen omfattes av aksjonærmodellen. Ubenyttet skjerming kan derfor anvendes til å redusere den skattepliktige gevinsten, ikke til å øke fradrag for tap (Zimmer, 2010). Ved sletting av aksjeselskap opphører hele enheten. Før øvrig kan kreditorer fremme sine krav både mot aksjonærer og noen ganger avviklingsstyret, jf asl § 16-12.

Et aksjeselskap kan også oppløses ved å fusjonere med ett eller flere selskaper. Alle eiendeler og gjeld blir da overført til det overtakende aksjeselskapet, mot at aksjonærene mottar vederlag, enten i form av aksjer i det overtakende aksjeselskapet, eller ved både aksjer og et tillegg. Dette tillegget må ikke overstige 20 % av samlet vederlag (Bedin, 2011). Deretter oppløses det overdragende aksjeselskapet. En slik fusjon mellom aksjeselskap som er skattemessig hjemmehørende i Norge kan gjennomføres skattefritt dersom de oppfyller kravene i sktl § 11-2, jf § 11-7.

4.4.2 Enkeltpersonforetak

Ved opphør av et enkeltpersonforetak trenger man kun å sende inn en underskrevet registermelding. Det er ikke krav til kreditorfrist ettersom en er personlig ansvarlig for eventuelle krav som kan oppstå etter sletting (Bedin, 2011).

Opphør av næringsvirksomhet vil ha betydning for avskrivning av driftsmidler, fradrag for driftskostnader og adgangen til å tilbakeføre underskudd (Lignings-ABC, 2010/11). Sktl § 5-30 gir regler for skattlegging av realisasjon av virksomhet. Sletting er en form for realisasjon, dermed skal det beregnes gevinst og tap for eiendeler. Det er realisasjonsprinsippet som blir lagt til grunn for periodisering av gevinst og tap. Eier må derfor vurdere eiendelspostene hver for seg (Fallan, 2010). Driftsmidlene som tidligere ble saldoavskrevet, kan ikke saldoavskrives i opphørsåret, heller ikke etter næringsvirksomheten er opphørt. Det følger av at eiendelene ikke lenger er å regne som driftmidler. Allikevel kan driftsmidlene saldoavskrives dersom virksomheten først opphører ved utløpet av året (Lignings-ABC, 2010/11). Eventuell gevinst eller tap skal føres som inntekt eller fradrag samme året virksomheten opphører. Man kan heller ikke føre fradrag for driftskostnader, ved mindre det påløper kostnader i påvente av salg, eller når driftsmidlene brukes i inntektsgivende aktivitet utenom denne virksomheten (Lignings-ABC, 2010/11). Når det gjelder underskudd fra den opphørte virksomheten, kan dette fremføres på vanlig måte, jf sktl § 14-6.1, og tilbakeføring kan skje i inntil to år, jf sktl § 14-7.1.

4.4.3 NUF

For NUF som kun er registrert i Enhetsregisteret, vil sletting skje ved å sende inn en forenklet slettemelding underskrevet av kontaktperson. For NUF registrert i foretaksregisteret, vil sletting foregå på samme måte som ved sletting av et aksjeselskap, eller ved å sende ut en

slettemelding fra hjemland som viser at hovedkontoret er slettet. Dersom selskapet er MVA-registeret, må sletting først gjennomføres i MVA-registeret(Zangenberg, 2010). I motsetning til et aksjeselskap har man ingen kreditorfrist ved slik sletting. Dette kommer av at den norske filialen ikke er et eget rettssubjekt, og eventuelle krav er først og fremst rettet mot Ltd- et. Dermed er det enklere å slette et NUF enn et aksjeselskap, ettersom sletting av aksjeselskap medfører opphør av hele enheten(Reiersen, 2010).

Selv om den norske filialen er slettet, vil man ved et NUN-NUF fremdeles sitte igjen med Ltd- et. Det er tre måter å slette et slikt selskap. Den enkleste måten er strike-off, som er en enkelt sletting. Ved ”strike-off” vil selskapet gjøre opp passiva, samtidig som selskapet kvitter seg med alle aktiva. Dermed vil selskapet slettes uten en formell likvidasjon. En enkel sletting krever at selskapet har stanset virksomheten i minst tre måneder. Det kreves også at selskapet ikke har skiftet navn eller solgt aktiva i løpet av denne perioden. Søknad om enkel sletting skjer til Companies House, som kunngjør søknaden til bladet The Gazette. Tre måneder fra kunngjøringen har man frist til innsigelser(Zangenberg, 2010).

Alle med rettslig interesse kan fremme innvending, slik at en ”strike-off” ikke gjennomføres. Da må selskapet slettes ved frivillig likvidasjon(Zangenberg, 2010). Dette gjelder også dersom selskapet er insolvent. Før øvrig har vi to typer frivillig likvidasjon i England. Beslutning om ”members`voluntary liquidation” treffes av generalforsamlingen, og kunngjøres innen to uker. Fem uker før beslutning treffes må også selskapet levere bekreftelse på at selskapet er solvent og at de kan betale sine kreditorer innen 12 måneder. Dersom selskapet ikke er i stand til å innfri sine forpliktelser, vil selskapet mest sannsynlig be om en ”creditors`voluntary liquidation, hvor selskapet møter sine kreditorer. Kreditorne peker ut en likvidator som skal styre selskapet under nedleggelsen(Zangenberg, 2010).

I følge Zangenberg (2010) kan også Ltd- et slettes ved tvungen likvidasjon, noe som ligner konkursåpning i Norge. Det er bostyrer som styrer selskapet gjennom avviklingen. Egen likvidator oppnevnes dersom selskapet er insolvent. Selskapet blir slettet fra Companies House og slutter å eksistere etter bobehandlingen.

Selv om et Ltd blir slettet i England, blir ikke den norske filialen slettet automatisk. Dersom filialen ikke slettes og et NUF fortsatt driver virksomhet i Norge, er dette lovstridig. Ettersom

Ltd- et er slettet, har ikke selskapet ansvarsbegrensinger lenger, dermed kan eiere holdes personlig ansvarlig for gjeld. Skattemessig vil inntekten bli som i et EPF(Zangenberg, 2010).

4.5 Endring av juridisk organisasjonsform

Det er ikke mulig å endre organisasjonsform fra for eksempel AS til NUF eller fra EPF til AS uten å måtte registrere et nytt selskap (Lignings-ABC, 2010/11).

Fusjoner kan gjennomføres mellom eksisterende selskap og nystiftet selskap, mellom to eksisterende selskap, eller mellom mor og datterselskap(Varjag, 2011). Dersom to eller flere aksjeselskaper er hjemmehørende i Norge, kan man gjennomføre fusjonen skattefritt etter reglene i sktl. kap 11, jf sktl § 2-2.1. Et enkeltpersonforetak kan endre organisasjonsform til AS skattefritt etter visse vilkår, jf FSFIN § 11-20-1. Disse reglene gjelder ikke for omdanning fra AS til EPF, eller fra EPF til NUF.

Skal man endre et NUF til AS eller omvendt, kan dette skje enten gjennom fusjon, tingsinnskudd eller overdragelse. Ved fusjon kan man stifte et norsk AS som er heleid av NUF selskapet. Deretter fusjonerer man mor(NUF) og datterselskap(AS), hvor datterselskap er det overtakende selskap(Varjag, 2011). En slik fusjon kan gjennomføres skattefritt dersom begge selskapene er skattemessig hjemmehørende i Norge.

Dersom man heller ønsker å overdra selskapet, kan ikke dette gjøres skattefritt. Skal man omdanne et AS eller EPF til NUF, må man først starte et Ltd selskap i England, for så å opprette et NUF. Overdragelse skjer ved at aksjeselskapet selger hele virksomheten sin til NUF selskapet. Deretter slettes aksjeselskapet. Omdanning er en form for realisasjon, dermed blir det et gevinst-/tapsoppgjør for eiendelene(Lignings-ABC(2010/11)). Gevinster er skattepliktig og reguleres av særlige regler, ettersom transaksjonen er mellom nærstående. Først og fremst må transaksjonen skje til markedspris og meldes inn til Brønnøysundregisteret. Transaksjoner mellom nærstående skal foretas i henhold til prinsippet om ”armlengdes avstand”. Det innebærer at transaksjonen skal gjennomføres på like betingelser som to uavhengige parter ville benyttet(KPMG, 2008/2009).

Tingsinnskudd er aksjeinnskudd i annet enn penger(Regjeringen, 1997). Omdanning fra NUF til AS kan skje ved at ltd selskapet i England stifter et norsk AS som et heleid datterselskap, og dermed brukes virksomheten i England som en kapitalforhøyelse i det norske AS’et. Da har man opprettet et konsernforhold, hvor selskapet i England er morselskapet. Ettersom

morselskapet betaler mindre skatt på utbytte og gevinster enn en personlig aksjonær, kan man oppnå fordel ved å flytte noe av overskuddet til morselskapet i England, dersom man ikke ønsker å beholde dette i aksjeselskapet(Varjag, 2011).

4.6 Konkurs

Reglene om konkurs finnes i konkursloven av 8. juni 1984 nr. 58. Konkurs forutsetter insolvens, noe som innebærer at en ikke klarer å betale sine økonomiske forpliktelser. Før øvrig skiller man mellom konkurs i personlig firma, og konkurs i aksjeselskap.

I et aksjeselskap har ikke aksjonærene ansvar for selskapets gjeld. De svarer bare til aksjekapitalen de har tegnet. Dersom aksjekapitalen ikke er innbetalt, skal denne betales inn etter konkursåpning(Konkursrådet, u.å.) Alle eiendeler i selskaper blir beslaglagt av boet, til kreditorene har fått sin dekning. Etter kjennelse fra tingretten om konkursåpning, mister alle i selskapet disposisjonsretten over eiendelene(Konkursrådet, u.å.) Det samme gjelder for skyldner i et enkeltpersonforetak, men her beslaglegges også de personlige eiendelene, ikke bare eiendeler knyttet til selskapet. En konkurs i et enkeltpersonforetak innebærer altså en personlig konkurs. Ved kjennelse om konkursåpning mister skyldner råderetten over alle sine eiendeler, biler, fast eiendom, fordringer, osv. For øvrig finnes det unntak fra boets beslagrett i dekningsloven av 8. juni 1984 nr. 59. Skyldner får beholde enkelte eiendeler han/hun og familien trenger.

Ettersom et NUF ikke er et eget rettssubjekt og ikke har aktiva eller passiva, kan det heller ikke gå konkurs(Zangenberg, 2010). En eventuell konkurs må åpnes i Ltd- et. Det er det reelle hovedforretningsstedet som er avgjørende for hvor konkursen skal åpnes, jf konkursloven § 146. Norske domstoler har derfor stedlig kompetanse til å behandle konkurs i et Ltd. Før øvrig vil ikke en konkurs i Norge anerkjennes av Companies House, og konkursen registreres derfor ikke i England. Til tross for en konkurs i Ltd- et, vil ikke den norske filialen slettes. I praksis kan man i et NUF fremdeles drive virksomhet etter at bobehandlingen er ferdig(Zangenberg, 2010).

5. Skattemessige konsekvenser ved valg av selskapsform

Gunn Gundersen har i flere år drevet et lite kopieringsfirma. Firmaet er registrert som enkeltpersonforetak med to ansatte. Butikken holder til på Stord hvor etterspørselen etter kopieringstjenester har økt de siste årene. Gunn har alltid drømt om å starte aksjeselskap, men mangel på kunnskap og kapital har hindret henne i å endre selskapsform. Hun er også nysgjerrig på den nye selskapsformen NUF. Hun tar derfor kontakt med HSH for å få kontakt med to studenter som kan hjelpe henne. Hun legger frem følgende regnskap til studentene:

Resultatregnskap

Salgsinntekt		4 028 000
Renteinntekt		27 616
Valutakursgevinst		3 250
Gevinst salg av aksjer		78 412
		4 137 278
Varekostnad	1 146 000	
Rentekostnad DNB	42 532	
Lønnskostnad	913 000	
Arbeidsgiveravgift	141 864	
Feriepenger	93 126	
Avskrivninger	81 600	2 418 122
Årsresultat		1 719 156

Balanse

Eiendeler	01.01.2010	31.12.2010
Foretningseiendom	1 240 000	1 190 400
Bil	320 000	288 000
Kundefordringer	276 000	176 000
Varebeholdning	154 600	187 000
Bankinnskudd	351 056	199 626
Aksjer	247 000	234 000
Sum eiendeler	2 588 656	2 275 026

Egenkapital og gjeld	01.01.2010	31.12.2010
Egenkapital	1 456 000	1 206 000
Lån DNB	475 644	475 644
Leverandørgjeld	210 000	198 000
Kortsiktig gjeld	447 012	395 382
Sum egenkapital og gjeld	2 558 656	2 275 026

EK 1.1	1 456 000
- Privatuttak	250 000
<hr/> = EK 31.12	<hr/> 1 206 000 ¹⁾

1) Ved beregning av egenkapital 31.12 ville det være naturlig å ta med overskuddet. I denne oppgaven har vi allikevel valgt å ikke øke egenkapitalen som følge av dette overskuddet.

Opplysninger til skatteregnskapet:

- Saldoavskrivningene er på 88 800, jf sktl § 14-41 til § 14-43

5.1 Privatuttak, lønn og arbeidsgiveravgift

5.1.1 Enkeltpersonforetak

Gunn Gundersen har lønnskostnader til sine 2 ansatte, og i tillegg har hun selv tatt ut 250 000 i privatuttak.

Beregning av alminnelig inntekt:

Driftsinntekter	Sktl. § 5-30	4 028 000
+ Kapitalinntekter	Sktl. § 5-20	30 866
+ Kapitalgevinst	Sktl. § 5-1	78 412
Bruttoinntekt		4 137 278
<hr/> - Varekostnad	Sktl. § 6-1	<hr/> 1 146 000
- Lønn inkl. feriepenger	Sktl. § 6-1	1 006 126

- Arbeidsgiveravgift	Sktl. § 6-1	141 864
- Avskrivninger	Sktl. § 6-1	88 800
- Kapitalkostnad	Sktl. § 6-1	42 532
Alminnelig inntekt		1 711 956

Alminnelig inntekt	Sktl. § 12-11.1		1 711 956
- Kapitalinntekter og gevinster	Sktl. § 12-11.3a og b		109 278
- Skjermingsfradrag	Sktl. § 12-12		27 200 ¹⁾
= Beregnet meravkastning			1 575 478
- Lønnsfradrag	Sktl. § 12-13	(913000+93126+141864)*0,15	172 199
= Beregnet personinntekt			1 403 279

1) Skjermingsgrunnlag	01.01.	31.12.
Varige og betydelige driftsmidler	1 240 000	1 190 400
+ Bil	320 000	288 000
+ Varebeholdning	154 600	187 000
+ Kundefordringer	276 000	176 000
- Gjeld til finansinstitusjoner	475 644	475 644
- Leverandørgjeld	210 000	198 000
= Skjermingsgrunnlag	1 304 956	1 167 756
Gjennomsnitt 1.1 og 31.12	(1304956+1167756)/2=	1 236 356
Skjermingsfradrag	1 236 356 * 0,022	27 200

Beregning av skatt på alminnelig inntekt:

Alminnelig inntekt		1 711 956
- Personfradrag	SL § 15-4 jfr. SV § 6-3	43 600
= Skattbar alminnelig inntekt		1 668 356

Skatt på alminnelig inntekt 1 668 356* 0,28 467 140

Beregning av bruttoskatt:

Trygdeavgift	Ftrl. §23-3.3 jfr. SV § 7	1 403 279* 0,11=	154 361
+ Toppskatt	SV § 3-1	(765 800 - 471 200)*0,09	26 514
		(1 403 279- 765 800)*0,12	76 498
<hr/>			
= Sum bruttoskatt			257 373
<hr/>			
+ Skatt alm.inntekt			467 140
<hr/>			
= Total inntektsskatt			724 513
<hr/>			

5.1.2 NUF

Gunn Gundersen har nå opprettet et såkalt NUN-NUF, der hun har registrert foretaket sitt i Storbritannia, mens hele virksomheten drives i Norge. Nå tar hun i stedet de 250 000 ut som lønn.

Beregning av alminnelig inntekt i NUF:

Driftsinntekter	Sktl. § 5-30	4 028 000
+ Kapitalinntekter	Sktl. § 5-20	30 866
+ Kapitalgevinst	Sktl. § 5-1	78 412
<hr/>		
= Bruttoinntekt		4 137 278
- Varekostnad	Sktl. § 6-1	1 146 000
- Lønn inkl. feriepenger til ansatte	Sktl. § 6-1	1 006 126
- Arbeidsgiveravgift ansatte	Sktl. § 6-1	141 864
- Lønn aksjonær	Sktl. § 6-1	250 000
- Feriepenger aksjonær	Sktl. § 6-1	25 500
- Arbeidsgiveravgift aksjonær	Sktl. § 6-1	35 250
- Avskrivninger	Sktl. § 6-1	88 800
- Kapitalkostnad	Sktl. § 6-40	42 532
<hr/>		
= Alminnelig inntekt		1 401 206
<hr/>		

Skatt alminnelig inntekt på selskapet **1 401 206 * 0,28=** **392 338**

Lønn		250 000
- Minstefradrag	Sktl. § 6-30- 6-32	75 150 ¹⁾
= Alminnelig inntekt		174 850
- Personfradrag	Sktl. § 15-4 jfr.SV § 6-3	43 600
= Skattepliktig inntekt for aksjonær		131 250
Skatt alminnelig inntekt	131 250* 0,28	36 750

1) $250\,000 * 0,36 = 90\,000$, max 75 150

Beregning av bruttoskatt aksjonær:

Trygdeavgift	Ftrl. §23-3.3 jfr. SV § 7	$250\,000 * 0,078$	19 500
+ Toppskatt	SV § 3-1		0
= Bruttoskatt			19 500
+ Skatt alminnelig inntekt aksjonær			36 750
= Inntektsskatt aksjonær			56 250

Samlet skatt NUF og aksjonær:

Totalskatt NUF		392 338
+ Arbeidsgiveravgift aksjonær	$(250\,000 * 0,141)$	35 250
+ Totalskatt aksjonær		56 250
= Total skatt NUF og aksjonær		483 838

Konklusjon

Her ser vi at Gunn kommer klart best ut som NUF med en inntektsskatt på kr 483 838 mot kr 724 513 i enkeltpersonforetaket. Grunnen til dette er at den høye alminnelige inntekten i enkeltpersonforetaket. Hun har ikke så høye fradrag og lønnsfradraget og skjermingsfradraget veier ikke opp for at dersom man driver et NUF kan selskapet fradragføre lønnskostnadene inkludert feriepenger og arbeidsgiveravgift. I NUF'et kan Gunn også trekke fra minstefradraget på sin alminnelige inntekt. Den høye personinntekten i enkeltpersonforetaket gjør også at hun betaler maks toppskatt, og toppskatten alene utgjør over 100 000 kroner.

5.2 Utbytte/lønn i NUF

Det deles ikke ut utbytte i enkeltpersonforetak så vi ville se på hvordan skatten forandret seg i forhold til enkeltpersonforetaket dersom Gunn som aksjonær i NUF'et kombinerer lønn med utdeling av utbytte fra selskapet. I stedet for bare å ta ut lønn tok hun nå ut 70 % som utbytte og 30 % som lønn. Det vil si at lønnen er nå kr 75 000 og utbytte kr 175 000.

Skjermingsgrunnlaget var på 450 000 og skjermingsrenten var 1,6 %.

Beregning av alminnelig inntekt NUF

Driftsinntekter	Sktl. § 5-30	4 028 000
+ Kapitalinntekter	Sktl. § 5-20	30 866
+ Kapitalgevinst	Sktl. § 5-1	78 412
<hr/>		
= Bruttoinntekt		4 137 278
- Varekostnad	Sktl. § 6-1	1 146 000
- Lønn inkl. feriepenger til ansatte	Sktl. § 6-1	1 006 126
- Arbeidsgiveravgift ansatte	Sktl. § 6-1	141 864
- Lønn aksjonær	Sktl. § 6-1	75 000
- Feriepenger aksjonær	Sktl. § 6-1	7 650
- Arbeidsgiveravgift aksjonær	Sktl. § 6-1	10 575
- Avskrivninger	Sktl. § 6-1	88 800
- Kapitalkostnad	Sktl. § 6-40	42 532
<hr/>		
= Alminnelig inntekt		1 618 731

Skatt alminnelig inntekt $1\,618\,731 * 0,28 =$ **453 245**

Utbytte		175 000
- Skjermingsfradrag	$450\,000 * 0,016$	7 200
<hr/>		
= Skattepliktig utbytte		167 800

Lønn		75 000
- Minstefradrag		31 800 ¹⁾
+ Skattepliktig utbytte		167 800
= Almennelig inntekt		215 800
- Personfradrag		43 600
= Skattepliktig alminnelig inntekt		172 200
Skatt på alminnelig inntekt aksjonær	172 200* 0,28 =	48 216

1) $75\,000 * 0,36 = 27\,000$, minimum 31 800 jf sktl § 6-32 jf SV §6-1

Trygdeavgift	$75\,000 * 0,078$	5 850
+ Toppskatt		0
= Bruttoskatt		5 850
+ Skatt alminnelig inntekt aksjonær		48 216
= Total inntektsskatt		54 066

Totalskatt selskap		453 245
+ Arbeidsgiveravgift aksjonær lønn	$75\,000 * 0,141$	10 575
+ Totalskatt aksjonær		54 066
= Totalskatt selskap og aksjonær		517 886

Konklusjon

Dersom Gunn som ansatt i NUF'et velger å kombinere lønnen med utbytte fra selskapet ser vi at hun fortsatt kommer best ut som NUF med en total inntektsskatt på kr 517 886 mot kr 724 513 i enkeltpersonforetaket. Grunnen til at skatten har økt litt er at lønnen ble redusert og dermed ble også lønnsfradraget redusert for selskapet. Selv om aksjonærens bruttoskatt ble redusert og med skjermingsfradrag på utbytte er dette fortsatt ikke nok til å veie opp for den høye skatten på alminnelig inntekt.

5.3 Ansattes firmabil/ næringsdrivendes egen firmabil

For å få et rett bilde av hvilken selskapsform som gir lavest skatt på bil, må vi bruke forskjellige variabler i utregningene. Fradrag i skatt for bilkostnader avhenger blant annet av bilens alder og antall kilometer kjørt i næring og privat.

Gunn Gundersen som er personlig næringsdrivende har en privatbil som blir brukt både privat og i virksomheten. Bilen er 2010 modell og kostet 320 000 kr. Gunn har hatt hele 75 000 kr i driftsutgifter på bilen. Bilen er brukt 6200 km til yrkeskjøring, og 6 000 km til privat bruk. Hun vil vite hvor mye hun betaler i skatt både i enkeltpersonforetaket og i et eventuelt NUF. Hun vil også vite hva som gir størst skattefordel av yrkeskjøring under og over 6 000 km i selskapsformene.

Dersom Gundersen driver et enkeltpersonforetak, vil bilen kategoriseres som yrkesbil når yrkeskjøring utgjør mer enn 6 000 km. Dersom hun skal drive i et NUF, kan hun velge om bilen skal tas inn i selskapet som et driftsmiddel, eller om hun vil bruke sin private bil til yrkeskjøring.

5.3.1 Enkeltpersonforetak

		over 6000 km til yrkeskjøring	under 6000 km	Over 40 000 km/ bil eldre enn 3 år
Driftsinntekter	SL § 5-30	4 028 000	4 028 000	4 028 000
+Kapitalinntekter	SL § 5-20	30 866	30 866	30 866
+Kapitalgevinst	SL § 5-1	78 412	78 412	78 412
=Bruttoinntekt		4 137 278	4 137 278	4 137 278
- Varekostnad	SL § 6-1	1 146 000	1 146 000	1 146 000
- Lønn inkl. feriepenger	SL § 6-1	1 006 126	1 006 126	1 006 126
- Arbeidsgiveravgift	SL § 6-1	141 864	141 864	141 864
- Avskrivning bygg	SL § 6-1	24 800	24 800	24 800
- Avskrivning bil	SL § 6-1	64 000		26 214
- Kapitalkostnad	SL § 6-1	42 532	42 532	42 532
- Driftskostnader bil		75 000		75 000
- Kilometergodtgjørelse			21 896 ²⁾	
+Reduksjon for privat bruk		90 630 ¹⁾		54 000 ³⁾

=Alminnelig inntekt	1 727 586	1 754 060	1 728 742
- Personfradrag klasse 1	43 600	43 600	43 600
Skattbar alminnelig inntekt	1 683 986	1 710 460	1 685 142

Yrkeskjøring over 6000 km

Alminnelig inntekt	Sktl. § 12-11.1		1 727 586
- Valutakursgevinst	Sktl § 9-9		3 250
	Sktl. § 12-11.3a og		
- Renteinntekter	b		27 616
- Gevinst salg av aksjer	Sktl § 10-31		78 412
- Skjermingsfradrag	Sktl. § 12-12		27 200
=Beregnet meravkastning			1 591 108
- Lønnsfradrag	Sktl. § 12-13	(913000+93126+141864)*0,15	172 99
= Beregnet personinntekt			1 418 909

Skjermingsgrunnlag	01.01.	31.12.
Varige og betydelige driftsmidler	1 240 000	1 190 400
+ Bil	320 000	288 000
+ Varebeholdning	154 600	187 000
+ Kundefordringer	276 000	176 000
- Gjeld til finansinstitusjoner	475 644	475 644
- Leverandørgjeld	210 000	198 000
= Skjermingsgrunnlag	1 304 956	1 167 756
Gjennomsnitt 1.1 og 31.12	(1304956+1167756)/2=	1 236 356
Skjermingsfradrag	1 236 356 * 0,022	27 200

1) Fradragsberettigede bilutgifter, jf SL § 6-12.2 + FSFIN

Faktiske driftsutgifter	75 000
+ 17 % saldoavskrivninger (320 000*0,17)	54400
= Beregnet bilkostnad	129 400

1) Reduksjon av fradrag for privat bruk, jf SL 5-13

$$(266300 * 0,30) + (320000 - 266300) * 0,20 = \mathbf{90\ 630}$$

Beregningen ovenfor setter imidlertid en grense for maks tilbakeføring for privat bruk jfr. sktl. § 6-12.2.

$$\text{Max 75 \% av beregnet fradrag: } 129\ 400 * 0,75 = \mathbf{98\ 050}$$

Netto skatt:

Skattbar alminnelig inntekt: **1 683 986**

$$\mathbf{1\ 683\ 986 * 0,28 = 471\ 516}$$

Trygdeavgift	1 418 909 * 0,11=	156 080
+ Toppskatt	(765 800 - 471 200) * 0,09	26 514
	(1 418 909 - 765 800) * 0,12	78 373
<hr/>		
= Sum bruttoskatt		260 967
+ Netto skatt		471 516
<hr/>		
= Total skatt		732 483
<hr/>		

Yrkeskjøring under 6000 km

Alminnelig inntekt	Sktl. § 12-11.1		1 754 060
- Valutakursgevinst	Sktl § 9-9		3 250
- Renteinntekter	Sktl. § 12-11.3a og b		27 616
- Gevinst salg av aksjer	Sktl § 10-31		78 412
- Skjermingsfradrag	Sktl. § 12-12		27 200
= Beregnet meravkastning			1 617 582
<hr/>			
- Lønnsfradrag	Sktl. § 12-13	(913000+93126+141864) * 0,15	172 199
= Beregnet personinntekt			1 445 383
<hr/>			

2) **Kilometergodtgjørelse:** 5 999 km * 3,65 = 21 896

Netto skatt:Skattbar alminnelig inntekt: **1 710 460****1 710 460 * 0,28 = 478 929**

Trygdeavgift	1 445 383* 0,11	158 992
+ Toppskatt	(765 800 - 471 200)*0,09	26 514
	(1 445 383- 765 800)*0,12	81 550
<hr/>		
= Sum bruttoskatt		267 056
+ Netto skatt		478 929
<hr/>		
= Total skatt		745 985
<hr/>		

Yrkeskjøring over 40 000 km / bilen 5 år

Alminnelig inntekt	Sktl. § 12-11.1		1 728 742
- Valutakursgevinst	Sktl § 9-9		3 250
- Renteinntekter	Sktl. § 12-11.3a og b		27 616
- Gevinst salg av aksjer	Sktl § 10-31		78 412
- Skjermingsfradrag	Sktl. § 12-12		27 200
= Beregnet meravkastning			1 592 464
<hr/>			
- Lønnsfradrag	Sktl. § 12-13	(913000+93126+141864)*0,15	172 199
= Beregnet personinntekt			1 420 265
<hr/>			

3) Fradragsberettigede bilutgifter, jf SL § 6-12.2 + FSFIN

Faktiske driftsutgifter		75 000
+ 17 % saldoavskrivninger (320 000*0,83*0,83*0,83*0,83*0,17)		25 717
<hr/>		
= Beregnet bilkostnad		100 717
<hr/>		

Reduksjon av fradrag for privat bruk, jf SL 5-13

320 000 * 0,5625 = 180 000

180 000 * 0,30 = **54 000**

Beregningen ovenfor setter imidlertid en grense for maks tilbakeføring for privat bruk jfr. sktl. § 6-12.2.

Max 75 % av beregnet fradrag: $100\,717 \cdot 0,75 = 75\,538$

Netto skatt:

Skattbar alminnelig inntekt: 1 685 142

$685\,142 \cdot 0,28 = 471\,840$

Trygdeavgift	$1\,420\,265 \cdot 0,11 =$	156 229
+ Toppskatt	$(765\,800 - 471\,200) \cdot 0,09$	26 514
	$(1\,420\,265 - 765\,800) \cdot 0,12$	78 536
= Sum bruttoskatt		261 279
+ Netto skatt		471 840
= Total skatt		733 119

5.3.2 NUF

		Firmabil	Privatbil	Over 40 000 km/bil eldre enn 3 år(firmabil)
Driftsinntekter	SL § 5-30	4 028 000	4 028 000	4 028 000
+ Kapitalinntekter	SL § 5-20	30 866	30 866	30 866
+ Kapitalgevinst	SL § 5-1	78 412	78 412	78 412
= Bruttoinntekt		4 137 278	4 137 278	4 137 278
- Varekostnad	SL § 6-1	1 146 000	1 146 000	1 146 000
- Lønn inkl. feriepenger	SL § 6-1	1 006 126	1 006 126	1 006 126
- Lønn til aksjonær	SL § 6-1	250 000	250 000	250 000
- AGA aksjonær	SL § 6-1	35 250	35 250	35 250
- Feriepenger aksjonær	SL § 6-1	25 500	25 500	25 500
- AGA fordel firmabil	SL § 6-1	12 779 ¹⁾		7 614 ³⁾
- Arbeidsgiveravgift	SL § 6-1	141 864	141 864	141 864
- Avskrivning Bygg	SL § 6-1	24 800	24 800	24 800
- Avskrivning Bil	SL § 6-1	64 000		64 000
- Kapitalkostnad	SL § 6-1	42 532	42 532	42 532
- Driftskostnader bil		75 000		75 000
- Kilometergodtgjørelse			21 896 ²⁾	
= Skattbar alminnelig inntekt		1 313 427	1 443 310	1 318 592

Firmabil

1) Fordel ved privat bruk, jf SL 5-13

$$(266\,300 * 0,30) + (320\,000 - 266\,300 * 0,20) = \mathbf{90\,630}$$

Dette gir en AGA på: $90\,630 * 0,141 = \mathbf{12\,779}$

Alminnelig inntekt aksjonær:

Lønn utbetalt	250 000
+ Lønn i form av firmabil	90 630
<hr/>	
= Personinntekt	340 630
<hr/>	
- Minstefradrag	75 150 ¹⁾
= Alminnelig inntekt	265 480
- Personfradrag kl 1	43 600
<hr/>	
= Skattepliktig alminnelig inntekt	221 880
<hr/>	

Skatt alminnelig inntekt aksjonær: $221\,880 * 0,28 = 62\,126$

1) $340\,630 * 0,36 = 122\,627$, max 75 150, jf sktl § 6-30 til § 6-32 jf SV § 6-1

Beregning av bruttoskatt aksjonær:

Trygdeavgift	Ftrl. § 23-3, jf SV § 7	$340\,630 * 0,078$	26 569
+ Toppskatt	SV § 3-1		0
<hr/>			
= Bruttoskatt			26 569
+ Skatt alminnelig inntekt aksjonær			62 126
<hr/>			
= Total skatt aksjonær			88 695
<hr/>			

Skatt alminnelig inntekt NUF: $1\,313\,427 * 0,28 = 367\,760$

Samlet skatt og arbeidsgiveravgift NUF og aksjonær:

Skatt alminnelig inntekt	367 760
+ AGA aksjonær lønn	35 250
+AGA firmabil	12 779
+ Total skatt aksjonær	88 695
= Total skatt NUF og aksjonær	504 484

Privatbil

2) Kilometergodtgjørelse:

5 999 km * 3,65 = 21 896, jf Taks § 1-2-6

Alminnelig inntekt aksjonær:

Lønn	250 000
- Minstefradrag	75 150
- Personfradrag	43 600
= Skattepliktig alminnelig inntekt	131 250

Skatt alminnelig inntekt aksjonær: 131 250*0,28= 36 750

Beregning av bruttoskatt aksjonær:

Trygdeavgift	Ftrl. § 23-3.jf SV § 7	250 000*0,078	19 500
+ Toppskatt	SV § 3-1		0
= Bruttoskatt			19 500
+ Skatt alminnelig inntekt aksjonær			36 750
= Total skatt aksjonær			56 250

Skatt alminnelig inntekt: 1 443 310*0,28= 404 127

Samlet skatt NUF og aksjonær:

Skatt alminnelig inntekt	404 127
+ AGA aksjonær lønn	35 250
+ Total skatt aksjonær	56 250
= Total skatt NUF og aksjonær	495 627

Yrkeskjøring over 40 000 km / bil 5 år(firmabil)

3) Fordel ved privat bruk, jf SL 5-13

$$320\,000 * 0,5625 = 180\,000$$

$$180\,000 * 0,30 = \mathbf{54\,000}$$

$$\text{AGA: } 54\,000 * 0,141 = 7\,614$$

Lønn utbetalt	250 000
+ Lønn i form av firmabil	54 000
= Personinntekt	304 000
- Minstefradrag	75 150
= Alminnelig inntekt	228 850
- Personfradrag kl 1	43 600
= Skattepliktig alminnelig inntekt	185 250

Skatt alminnelig inntekt aksjonær: $185\,250 * 0,28 = 51\,870$

Trygdeavgift	Ftrl. § 23-3, jf SV § 7	$250\,000 * 0,078$	19 500
+ Toppskatt	SV § 3-1		0
= Bruttoskatt			19 500
+ Skatt alminnelig inntekt aksjonær			51 870
= Total skatt aksjonær			71 370

Skatt på alminnelig inntekt NUF: $1\,318\,592 * 0,28 = \mathbf{369\,206}$

Samlet skatt NUF og aksjonær:

Skatt alminnelig inntekt	369 206
+ AGA aksjonær lønn	35 250
+ AGA firmabil	7 614
+ Total skatt aksjonær	71 370
= Total skatt NUF og aksjonær	483 440

Konklusjon:

I et NUF må man betale 14,1 % i arbeidsgiver avgift for hver ansatt som har fordel av firmabil. Man skal også betale denne avgiften for aksjonærer som er ansatt i selskapet. I et EPF vil man kun betale denne avgiften til de ansatte, ikke eier av virksomheten. Dette kommer av at eier av et enkeltpersonforetak ikke har mulighet til å ansette seg selv.

Til tross for våre utregninger er det ingen klare svar på hvilken selskapsform som gir lavest skatt på bil, ettersom svaret er avhengig av mange faktorer. Men med de faktorene vi har brukt i utregningen fremkommer det at NUF gir lavest totalskatt på både yrkesbil og privatbil. Utregningene indikerer også at det gjerne vil lønne seg å ha firmabil dersom man ser på det første året isolert, ettersom verdifallet på bilen er størst det første året. Dersom man skal bruke firmabilen i 3 år eller mer, vil det gjerne lønne seg med privat bil.

Dersom man ser på selskapets kostnader isolert, vil det følgelig være kostnadsbesparende med privat bil. Da slipper firmaet verditap, driftskostnader og avskrivninger på bilen, og slipper unna med å betale kjøregodtgjørelse og eventuelt arbeidsgiveravgift. Det vil da lønne seg å drive i et enkeltpersonforetak, da man slipper å betale denne avgiften. For øvrig vil det ikke her være hensiktsmessig å se på selskapet isolert sett, ettersom selskapets økonomi henger sammen med skattyters.

6. Konklusjon

6.1 Skatt

Utregningene i oppgaven baserer seg på en tenkt bedrift, og kan derfor ikke brukes til en generell konklusjon. Skatten vil forandre deg med ulike variabler, dermed baserer denne konklusjonen seg på Gunn Gundersen og hennes kopieringsfirma.

De største skattemessige forskjellene mellom NUF og EPF er innenfor lønn, utbytte og arbeidsgiveravgift. Fra et rent skattemessig perspektiv vil Gunn Gundersen komme best ut ved å drive i et NUF eller AS. Dette kommer av at driftskostnadene i et NUF er høyere i et enkeltpersonforetak, dermed blir den alminnelige inntekten lavere. Fradragene er større i et NUF, til tross for at innehavere av enkeltpersonforetak har både lønnsfradrag og skjermingsfradrag. Lønnsfradraget øker med antall ansatte og økt lønn. I NUF får man fradrag for alle lønnskostnader inkludert både feriepenger og arbeidsgiveravgift, mens i et enkeltpersonforetak regnes det ikke arbeidsgiveravgift på eier. Personinntekten blir høy som følge av at man ikke får trekke fra slike kostnader, dermed blir det beregnet toppskatt i tillegg til trygd. I et NUF vil imidlertid skatten øke dersom en kombinerer lønn med utbytte. Dette følger av at deler av lønnskostnadene faller bort, dermed øker den alminnelige inntekten.

Dersom man driver i et NUF, har man muligheten til å beholde verdier i selskapet, og dermed utsette skatten. Dersom et NUF eier aksjer i et annet selskap, og mottar utbytte, kan dette utbytte beholdes i selskapet. Det har man ikke mulighet til i et enkeltpersonforetak. For øvrig må man inntektsføre 3 % av utbytte, og dermed betale 0,84 % i skatt. Dersom man ikke har behov for å ta midlene ut fra selskapet, vil det klart lønne seg å drive i et NUF/AS.

Skattemessig vil Gunn Gundersen komme best ut ved å drive i et NUF/AS.

6.2 Andre momenter

Det er ikke alltid lavere skatt som er motivasjonen bak å drive i den selskapsformen man gjør. I et enkeltpersonforetak er eier personlig ansvarlig for gjelden, noe som kan føre til personlig konkurs. I et NUF/AS har man ansvarsbegrensning, dermed vil ikke en konkurs påvirke aksjonærene privat. Dersom du selger dine aksjer i et NUF/AS vil en normalt ikke ha ansvar for selskapets forpliktelser, mens i et enkeltpersonforetak kan man fremdeles holdes ansvarlig

for gjeld etter at virksomheten er solgt. Dessuten står man svakere i et enkeltpersonforetak når det gjelder sosiale rettigheter. Dette har en sammenheng med at man i NUF og AS betaler arbeidsgiveravgift av all lønn og feriepenger, også til aksjonærer som er ansatt.

En motivasjon bak å drive i et enkeltpersonforetak fremfor et AS har lenge vært kravet til aksjekapital på 100 000 kr. Ettersom det ikke er krav til aksjekapital i et NUF har derfor mange sett på denne selskapsformen som en mulig løsning. For øvrig er det foreslått å redusere minimumskravet til aksjekapital til 30 000 kr. Fritak fra revisjon har også vært en motivasjon bak å drive i NUF. Nå gjelder dette fritaket også små AS i 2011. I et NUF vil en ha mulighet til å ta ut utbytte flere ganger i løpet av året, i motsetning til et AS hvor man kun kan ta ut utbytte av årsresultatet.

Selv om NUF har samme ansvarsbegrensninger som et norsk AS, er det flere momenter som kan føre til at denne ansvarsbegrensningen opphører. Den lave aksjekapitalen i NUF gjør at banker og finansinstitusjoner verger seg mot å låne ut penger. Derfor kreves det noen ganger en personlig tilleggssikkerhet, som fører til at man blir personlig ansvarlig for gjelden.

Dessuten forekommer det at Ltd selskapet i England slettes uten at eier er klar over dette. Dersom ikke NUF'et også slettes, vil man ikke lenger ha ansvarsbegrensning, og blir dermed ansvarlig for selskapets forpliktelser på lik linje med et enkeltpersonforetak.

For Gunn Gundersen vil et AS eller et NUF være en erstatning til hennes nåværende enkeltpersonforetak. Dersom hun ønsker å utvide virksomheten sin, bør hun velge en organisasjonsform med begrenset ansvar. Med utgangspunkt i det overnevnte vil det være mest naturlig å omdanne til et AS. Dersom hun ikke har aksjekapitalen som trengs, vil NUF være et alternativ.

For øvrig er det verdt å nevne at EU kommisjonen har fremlagt et forslag om en ny europeisk selskapsform, SPE(Societas Privata Europaea). Denne selskapsformen kan også være et alternativ til et norsk aksjeselskap dersom forslaget trer igjennom. SPE vil for øvrig følge skatteregler i Norge på lik linje med NUF, men selskapslovgivningen vil være lik for alle land innenfor EØS området. Forslaget til den nye selskapsformen er en del av EU kommisjonens handlingsplan for å gjøre det enklere og mer attraktivt å drive/etablere små og mellomstore bedrifter(Revisorforeningen, 2011).

Litteraturliste

Altinn(2009) *Hva er et aksjeselskap?* Hentet 3. februar 2011 fra:

<https://www.altinn.no/no/hjelp-til-regelverk/starte-bedrift/for-du-starter/organisasjonsform/as/>

Altinn(2009) *Hva er et enkeltpersonforetak?* Hentet 10. januar 2011 fra:

<https://www.altinn.no/no/hjelp-til-regelverk/starte-bedrift/for-du-starter/organisasjonsform/enkeltpersonforetak/>

Bedin(2011) *Stiftelse av aksjeselskap.* Hentet 3. februar 2011 fra:

http://www.bedin.no/php/d_emneside/cf/hApp_101/hPKey_532/hDKey_1

Bedin(2011) *Enkeltpersonforetak.* Hentet 10. januar 2011 fra:

http://www.bedin.no/php/d_emneside/cf/hApp_101/hPKey_2216/hParent_10/hDKey_1

Bedin(2011) *Fusjon og fisjon mellom aksjeselskap.* Hentet 11. mai 2011 fra:

http://www.bedin.no/php/d_emneside/cf/hApp_101/hPKey_1813/hParent_10/hDKey_1

Bedin(201) *Avvikling, sletting og opphør av firma.* Hentet 24. mars 2011 fra:

http://www.bedin.no/php/d_emneside/cf/hApp_101/hPKey_2006/hParent_0/hDKey_1

Brudvik, A.J. (2010). *Skatterett for næringsdrivende 2010*. Oslo: Cappelen akademiske forlag.

Brønnøysundregistrene(u.å.) *Foretaksregisteret.* Hentet 16. februar 2011 fra:

<http://www.brreg.no/registrene/foretak/foretak.html>

Brønnøysundregistrene(u.å.) *Gebyr for registrering og tinglysning.* Hentet 10. februar 2011 fra:

http://www.brreg.no/reg_gebyrer/

Brønnøysundregistrene(2009) *Årsmelding 2009*. Hentet 3. februar 2011 fra:

http://www.brreg.no/organisasjon/2009/Br_aarsmelding2009.pdf

Crystal Screen as(2011) *Fordeler og ulemper med de ulike selskapsformer*. Hentet 12. februar 2011 fra:

<http://www.regnskapet.com/subdet26.htm>

Dine Penger (2010) *Firmabil eller Privatbil 2010*. Hentet 10. februar 2011 fra:

<http://kalkulator.vg.no/kalkulator.php?id=19674>

Fallan, L. (2010). *Innføring i skatterett 2010-2011*(28.utg.). Oslo: Gyldendal Akademisk

Finansdepartementet(u.å.) *Statsbudsjettet 2011- Skattesatser 2011*. Hentet 22. mars 2011 fra:

<http://www.statsbudsjettet.dep.no/Statsbudsjettet-2011/Artikler/Skattesatser-og-belopsgrenser-i-2010-og-forslag-for-2011-/>

Firmahjelp(u.å.) *Enkeltmannsforetak og rettigheter*. Hentet 7. april 2011 fra:

<http://www.firmahjelp.no/enkeltmannsforetak/om-enkeltmannsforetak/enkeltmannsforetak-og-rettigheter/>

Firmahjelp(u.å.) *Fordeler og ulemper med enkeltmannsforetak*. Hentet 5. mai 2011 fra:

<http://www.firmahjelp.no/enkeltmannsforetak/om-enkeltmannsforetak/fordeler-og-ulemper-med-enkeltmannsforetak/>

Gjems-Onstad, O. (2008): *Norsk Bedriftskatterett*(7.utg). Gyldendal Akademiske, Oslo.

Justis- og politidepartementet(2011) *Forenkling og modernisering av aksjeloven*. Hentet 16. februar 2011 fra:

http://www.regjeringen.no/nb/dep/jd/dok/rapporter_planer/rapporter/2011/forenkling-og-moderinsering-av-aksjelove.html?id=630516

Konkursrådet (u.å.) *Gjenstanden for bobehandlingen*. Hentet 3. mai 2011 fra:

<http://www.konkursradet.no/Innf%C3%B8ringer/Konkurs-i-aksjeselskaper/Gjenstanden-for-bobehandlingen-131/>

Konkursrådet (u.å.) *Konkursbeslagets virkninger*. Hentet 3. mai 2011 fra:

<http://www.konkursradet.no/Innf%C3%B8ringer/Konkurs-i-aksjeselskaper/Konkursbeslagets-virkninger-132/>

KPMG(2008) *Aksjonærmodellen: Beskatning av aksjeutbytte og aksjegevinster for personlige aksjonærer*. Hentet 15. mars 2011 fra:

<http://www.kpmg.no/arch/img/9457080.pdf>

KPMG (2011) *Bilgodtgjørelse og firmabil*. Hentet 17. februar 2011 fra:

<http://www.kpmg.no/?did=9532480>

KPMG (2008/2009) *Internprising*. Hentet 27. april 2011 fra:

<http://www.kpmg.no/arch/img/9457248.pdf>

Lignings-ABC(17.02.2010/11): *Bil – fradrag for bilkostnader*. Hentet 17. april 2011 fra:

<http://www.skatteetaten.no/no/Bibliotek/Publikasjoner/Handboker/Lignings-ABC1/Kapitler/B/?mainchapter=143232&chapter=143232#x143232>

Lignings-ABC(17.02.2010/11): *Enkeltpersonforetak – realisasjon ved salg*. Hentet 24. april 2011 fra:

<http://www.skatteetaten.no/no/Bibliotek/Publikasjoner/Handboker/Lignings-ABC1/Kapitler/E/?mainchapter=144964>

Lignings-ABC(17.02.2010/11): *Virksomhet – omdanning/skifte av eierform*. Hentet 11. mars 2011 fra:

<http://www.skatteetaten.no/no/Bibliotek/Publikasjoner/Handboker/Lignings-ABC1/Kapitler/V/?mainchapter=151183&chapter=151183#x151183>

Lignings-ABC(17.02.2011): *Virksomhet – opphør av virksomhet*. Hentet 9. mai 2011 fra:

<http://www.skatteetaten.no/no/Bibliotek/Publikasjoner/Handboker/Lignings-ABC1/Kapitler/V/?mainchapter=151230#x151230>

Lov om aksjeselskaper(aksjeloven) av 13. Juni 1997 nr 44. Hentet fra Flock, Hans og Lassen, Stuevold Birger(2009): *Norges Lover 1687-2008 Studentutg.*, Juridiske Fakultet, Oslo. 2009

Lov om folketrygd (folketrygd, ftrl.) 28. Februar 1997. Nr. 19. Hentet fra Flock, Hans og Lassen, Stuevold Birger(2009): *Norges Lover 1687-2008 Studentutg.*, Juridiske Fakultet, Oslo. 2009

Lov om skatt av formue og inntekt (skatteloven, sktl.) av 26. mars. Nr 14. 1999. Hentet fra Flock, Hans og Lassen, Stuevold Birger(2009): *Norges Lover 1687-2008 Studentutg.*, Juridiske Fakultet, Oslo. 2009

Lov om årsregnskap m.v. (regnskapsloven, rskl.) av 17. juli. Nr 56. 1998. Hentet fra Flock, Hans og Lassen, Stuevold Birger(2009): *Norges Lover 1687-2008 Studentutg.*, Juridiske Fakultet, Oslo. 2009

NARF (2008). *Regjeringens syn på nuf.* Hentet 13. mai 2011 fra:

<http://www.narf.no/Fagstoff/Skatt/Skatt/Regjeringens-syn-pa-NUF-norskeregistrert-utenlandsk-foretak/>

NOU (2008:12). *Revisjonsplikten for små foretak.* Oslo. Finansdepartementet. Hentet 9. februar 2011 fra:

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/fin/dok/nouer/2008/nou-2008-12/8.html?id=521947>

NOU (2009:4). *Tiltak mot skatteunndragelser.* Oslo. Finansdepartementet. Hentet 16. januar 2011 fra:

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/fin/dok/nouer/2009/nou-2009-04/4/5/5.html?id=549240>

Regjeringen(2010-2011). Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak): *Endringer i revisorloven og enkelte andre lover (unntak fra revisjonsplikt for små aksjeselskaper).* Hentet 3. mai 2011 fra:

<http://www.regjeringen.no/pages/14757924/PDFS/PRP201020110051000DDDPDFS.pdf>

Regjeringen(2010-2011). *Evaluering av skattereformen 2006*. Hentet 22. april 2011 fra:

<http://www.regjeringen.no/mobil/nb/dep/fin/dok/regpubl/stmeld/2010-2011/meld-st-11-2010--2011/8/3/1.html?id=637085>

Regnskapshjelp (u.å.) *Kjørebok og fordelsbeskatning*. Hentet 13. Februar 2011 fra:

<http://www.regnskapshjelp.no/fagstoff/kj%C3%B8rebok/>

Reiersen, H. B,(2010). *NUF-kaoset i norsk rett – et bidrag til oppklaring*. Hentet 15. mars 2011 fra:

<http://www.jus.uio.no/ifp/forskning/omrader/selskap/publikasjoner/bugge-reiersen-og-sjafjell.pdf>

Revisorforeningen (2011) *Ny selskapsform og forenklinger for SMB*. Hentet 11. mai 2011 fra:

<http://www.revisorforeningen.no/?did=9414708>

Rognsaa, A. (2008). *Prosjektoppgaven: Krav til utforming*.(2. utg.). Oslo: Universitetsforlaget

Skatteetaten (2010) *Aksjonærmodellen*. Hentet 12. februar 2011 fra:

<http://www.skatteetaten.no/Artikler/2004/Aksjonarmodellen/>

Skatteetaten (2011) *Skjermingsrente for inntektsåret 2010*. Hentet 17. januar 2011 fra:

<http://www.skatteetaten.no/no/Bibliotek/Tabeller-og-satser/2011/Skjermingsrente-for-inntektsaret-2010/>

SMBinfo(u.å.) *Kan NUF/AS utbetale utbytte når de vil?* Hentet 26. april 2011 fra:

<http://www.smbinfo.no/kan-nuf-utbetale-utbytte-n%C3%A5r-de-vil>

Statistisk sentralbyrå(2011) *Fleire nyetableringar*. Hentet 5. mai 2011 fra:

<http://www.ssb.no/emner/10/01/foretak/>

Statistisk sentralbyrå (2011) *Nye føretak, etter kvartal og organisasjonsform, 2009 og 2010*.

Hentet 5. mai 2011 fra:

<http://www.ssb.no/foretak/arkiv/tab-2011-03-07-01.html>

Varjag(2011) *NUF-selskapene: Du spør - vi svarer*. Hentet 9. mai fra:

<http://www.varjag.no/goxpage00000016.html>

Zangenberg, C.(2010) *Håndbok i NUF: De engelske nuf – en suksesshistorie som forandret norsk selskapsrett*. Acanexus Publishing

Zimmer, F. i samarbeid med Bugge, Arentz- Hansen & Rasmussen (2010). *Bedrift, selskap og skatt- Skattlegging av næringsdrivende, selskaper og eiere*. Universitetsforlaget.